

HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVA

mestský kontrolór

Stanovisko

k Návrhu záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017

Stanovisko k Návrhu záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej len HMSR Bratislava alebo mesto) za rok 2017 (ďalej len záverečný účet alebo ZÚ) je predkladané v súlade s §18f, ods. 1, písm. c) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a na základe § 16 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Mestský kontrolór HMSR Bratislavy podáva stanovisko k vybraným častiam záverečného účtu z hľadiska dodržania:

- zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
- zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- ďalších zákonov a predpisov súvisiacich najmä s hospodárením s prostriedkami HMSR Bratislavy a nakladaním s majetkom mesta.

Stanovisko je vypracované k návrhu záverečného účtu, ktorý bol zverejnený dňa 13.6.2018 na verejnú diskusiu na webovej stránke HMSR Bratislava v súlade s § 9, ods. 2 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

U predloženého ZÚ 2017 konštatujem súlad so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, konkrétne že záverečný účet mesta obsahuje najmä:

1. údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10, ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
2. bilanciu aktív a pasív,
3. prehľad o stave a vývoji dlhu,
4. údaje o hospodárení príspevkových a rozpočtových organizácií v jeho pôsobnosti,
5. prehľad o poskytnutých zárukách podľa jednotlivých príjemcov,
6. údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti,
7. hodnotenie plnenia programov schválených rozpočtom.

Predkladané stanovisko sa opiera o kontrolné poznatky mestského kontrolóra HMSR Bratislavy a Útvaru mestského kontrolóra HMSR Bratislavy (ďalej len ÚMK) za rozpočtový rok 2017, ako aj rad individuálnych úkonov súvisiacich so spracovaním tohto stanoviska k ZÚ, ktoré boli vykonávané v 1. polroku 2018.

Návrh rozpočtu na rok 2017 bol schválený ako trojročný rozpočet na roky 2017 až 2019 uznesením č. 684/2016 zo dňa 7.12.2016.

Podľa vývoja hospodárenia bolo v priebehu roka nevyhnutné v niektorých príjmových a výdavkových položkách zrealizovať úpravy v súlade s §14 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktoré sa uskutočnili na základe schválených zmien rozpočtu mestským zastupiteľstvom HMSR Bratislavy (ďalej len zastupiteľstvo) na jeho zasadnutiach a v porovnateľnom rozsahu počtu zmien v rámci splnomocnenia primátora mesta zastupiteľstvom. Tu treba zdôrazniť, že kompetencie primátora meniť rozpočet boli podstatne užšie ako v roku predchádzajúcom.

Zastupiteľstvo sa zaoberalo zmenami rozpočtu na rok 2017 na svojich šiestich zasadnutiach (v predchádzajúcom roku to bolo päť zmien rozpočtu) a to v mesiacoch máj, jún, júl, september, november a december 2017. Ďalších päť úprav v mesiacoch január, marec, jún a december 2x, uskutočnil primátor mesta (v roku 2016 to bolo šesť úprav) na základe splnomocnenia zastupiteľstva uznesením č. 684/2016 zo dňa 7. a 8.12. 2016. Podľa predložených podkladov zo sekcie financií boli jednotlivé rozpočtové opatrenia premietnuté do rozpočtu mesta a kontrolou neboli zistené nedostatky.

Plnením rozpočtového hospodárenia sa mesačne zaoberala pravidelná porada primátora HMSR Bratislavy (ďalej PPP), ktorá priebežne konštatovala priaznivý vývoj mestských financií. O vývoji rozpočtového hospodárenia boli na každé rokovanie mestského zastupiteľstva predkladané informácie v rámci informačného bloku.

I. PRÍJMY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA

Rok 2017 pokračoval v snahe o maximalizáciu rozpočtovej zodpovednosti, čo dokumentuje najmä tabuľka na str.3. Dôsledná evaluácia príjmov v priebehu celého roka prispela k priebežnému zapájaniu rastúcich Daňových príjmov a Bežných grantov a transferov, zrealizovanie potreby a najmä využiteľnosti Kapitálových grantov a transferov.

1.DAŇOVÉ PRÍJMY

Celkové daňové príjmy v roku 2017 predstavovali sumu 197 929 472 eur (v r. 2016 boli v sume 180 761 537 eur) a boli plnené na rozpočet r. 2017 na 102,4 %. Medziročný index voči roku 2016 bol mimoriadne priaznivý (1,095). Vývoj v tejto skupine príjmov hodnotím ako veľmi priaznivý. Úvodné konštatovania neplatia pre oblasť dane za špecifické služby, kde zostal rozpočet na úrovni skutočnosti roka 2016.

1. 1. **Príjmy z výnosu dane z príjmu fyzických osôb (DPFO)** dosiahli 132 183 851 eur, (v r. 2016 v sume 121 603 408,12 eur). Po priaznivom medziročnom vývoji 2016/2015 došlo opakovane k priaznivému medziročnému vývoju aj v roku 2017. Tu konštatujeme optimálnu prácu so sledovaním a úpravami rozpočtu. Rozpočet bol 4 x navyšovaný, a to v mesiacoch máj, jún, september a december. Takto zvyšovaný rozpočet bol splnený na 100,9%.

1. 2. **Daň z nehnuteľností** dosiahla hodnotu 32 802 702 eur (v r. 2016 v sume 28 496 881 eur) a na rozpočet bola plnená na 104,1%, medziročne jej výber stúpol o 4 305 tis. eur. Aj tu platí, že rozpočet bol správne nastavený a následne už nebol upravovaný.

1. 3. **Daň za špecifické služby** v sume 32 942 919 eur (30 661 248 eur v r. 2016) bola plnená na rozpočet na 107,1% s medziročným indexom 1,074. Táto daň bola upravovaná rozpočtovými opatreniami – navýšená o 500 tis. eur. Avšak v rámci nej z hľadiska jej skladby došlo k významnému prekročeniu rozpočtu u dane za ubytovanie, ako aj u dane za užívanie verejného priestranstva. **Daň za ubytovanie** v roku 2017 dosiahla hodnotu 4 958 342 eur, (predtým 3 562 079 eur). Na hodnotený rozpočet bola plnená na 143,7 % s mimoriadne priaznivým medziročným indexom 1,392. Rozpočet bol postavený nižšie, ako bola skutočnosť predchádzajúceho roka a už v auguste bol splnený. Napriek tomu nebol zvýšený. Ku komentáru na str. 6 dodávam, že ďalší rast sa dá očakávať po doriešení ubytovaní v rámci tzv. zdieľanej ekonomiky. K plateniu daní v robotníckych ubytovniach na základe viacerých kontrolných zistení v roku 2017 konštatujeme stále značné rezervy (nedodržiavanie VZN). Ďalšou súčasťou tejto skupiny daní je **daň za užívanie verejného priestranstva**, jej výber bol viac ako 2 mil. (v roku 2016 len 949 tis. eur). Pozitívne je, že u nej došlo k výraznému medziročnému nárastu o 66,4 %. U tejto dane sa pracovalo s rozpočtom. Rozpočet bol schválený hlboko pod skutočnosťou roka 2016, v mesiaci september bol zvýšený na 1 220 tis. eur. Zvýšený však bol na úroveň, ktorá bola už aj dosiahnutá. U tejto dane sme konštatovali dlhodobý negatívny vývoj pohľadávok, tie sa pohybovali medzi 649 579 eur v roku 2014, poklesli k 31.7.2015 na 557 391 eur a na konci roka 2015 stúpili rekordne na 698 849 eur. V roku 2017 však výrazne poklesli. Dôvod poklesu overíme v rámci prebiehajúcej kontroly výberu daní. Najvýznamnejšou položkou dane za špecifické služby je **poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady** v sume 25 954 099 eur, u ktorých došlo v hodnotenom období k nenaplneniu rozpočtu o 0,6% aj ku medziročnému poklesu. Už v minulosti vykonané kontroly konštatovali nezlepšujúci sa stav u pohľadávok za tento poplatok atakujúci hranicu dvadsiatich percent ich ročného inkasa! Stručný komentár informuje o poklese výberu poplatku v súvislosti so zlepšujúcim sa triedením odpadu, čo žiaľ doteraz uskutočnené kontroly nepotvrdili. Komentár sa nezmieňuje o stave ani o vývoji pohľadávok. V minulosti som opakovane konštatoval vhodnosť predloženia analýzy vývoja tejto významnej daňovej položky. Na moje odporúčanie nebolo reagované. Problematike výberu daní sa UMK venuje práve v roku 2018 z pohľadu plnenia doteraz prijatých opatrení a s akcentom na poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Predpokladané ukončenie tejto kontroly je október t. r.

2.NEDAŇOVÉ A KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

Celkové nedaňové príjmy dosiahli hodnotu 33 897 593 eur, boli plnené na rozpočet 102,0 % s indexom 0,758 voči r. 2016. Rozpočet bol v priebehu roka znížený.

2.1. **Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku** dosiahli 17 270 252 eur (v r.2016 v sume 17 969 312 eur), boli plnené na v priebehu roka znižovaný rozpočet na 105,0 %, s medziročným indexom 0,961.

2.2. **Administratívne a iné poplatky a platby** predstavujú čiastku 5 785 886 eur (6 774 338 eur v r.2016), plnenie bolo v tejto položke, ktorá je ťažko rozpočtovateľná, priaznivé voči rozpočtu. Aj voči predchádzajúcemu roku zaznamenávame výrazne pozitívny medziročný index na rozdiel od mierneho poklesu v roku predchádzajúcom. Hodnotiaca správa uvádza, z čoho pozostáva (deväť položiek), tento rozpočet však nemá vlastné rozpočtové členenie a ZÚ neuvádza ani medziročný vývoj. Medziročný nárast bol dosiahnutý vďaka položke Príspevok z recyklačného fondu (+373 916 eur).

2.3. **Prijaté úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov** boli v hodnotenom roku v sume 51 159 eur, je to 17 x viac ako bol rozpočet (v r. 2016 boli prijaté úroky 5 811eur).

2.4. **Iné nedaňové príjmy** dosiahli 7 434 320 eur, (v r.2016 v sume 6 951 198 eur), stručne zhrnuté – mierne zvyšovaný rozpočet bol splnený na 91,1 %. Treba oceniť značne podrobnejší komentár oproti roku predchádzajúcemu.

2.5. Z pohľadu ekonomickej klasifikácie patria medzi nedaňové príjmy aj **kapitálové príjmy (KP)** (konkrétne príjmy z predaja majetku), KP z predaja nehnuteľného majetku dosiahli 3 356,0 tis. eur (v r.2015 v sume len 1 339,6 tis. eur dosiahli zrejme historické minimum, zatiaľ čo minulý rok dosiahli rekordnú sumu 13 013,6 tis. eur).

Bežné a kapitálové granty a transfery dosiahli hodnotu 49 055 218 eur (v r.2016 v sume 67 289 424 eur). Boli plnené na rozpočet 90,4 % s indexom 0,729 voči r. 2016. Pre kapitálové granty a transfery plnené na upravený rozpočet len na 28,3 % chýba komentár, a to aj z pohľadu na medziročný index (0,19). Aj v minulom roku bol konštatovaný negatívny medziročný index (0,2). Rozpočet na bežné granty a transfery bol v priebehu roka výrazne zvyšovaný, rozpočet na kapitálové granty a transfery bol ešte výraznejšie znižovaný (podobne ako v roku 2016).

3.PRÍJMY Z FINANČNÝCH OPERÁCIÍ

Príjmové finančné operácie za rok 2017 dosiahli objem 17 866 675 eur, nedošlo k naplneniu rozpočtu (o 9,2%), ale s medziročným indexom 2,837. V textovej časti hodnotiacej správy (str. 10) sa uvádza podrobne, v akých oblastiach tieto príjmy boli plnené, avšak podobne ako v minulých rokoch absentuje na tomto mieste hodnotiacej správy vysvetľujúci komentár ich nenaplnenia (90,8% na znižovaný upravený rozpočet).

Príjmy a výdavky vrátane finančných operácií vykazujú prebytok hospodárenia 12 214 545 eur voči vyrovnanému rozpočtu výdavkov a príjmov. V súlade s metodikou členenia rozpočtu obcí, t.j. bez finančných operácií, je výsledkom hospodárenia za rok 2017 schodok 652 130 eur (v roku 2016 to bol prebytok 24 828 181 eur) pri celkovo dosiahnutých príjmoch bez finančných operácií 280 882 283 eur (v roku 2016 to bolo 292 765 170 eur), čiže celkové príjmy mesta bez finančných operácií poklesli oproti roku 2016 indexom 0,959.

II. VÝDAVKY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA

Pre každodenné fungovanie mesta má kľúčový význam jeho bežný rozpočet, ktorý sa môže čerpať len do jeho schválenej sumy. Preto sa v priebehu roka finančné prostriedky mohli čerpať len

v rámci možností rozpočtu, čo mesto aj dodržiavalo. Bežné príjmy (skutočnosť) dosiahli čiastku 275 468 606 eur (vysoko prekročili rozpočet príjmov). Bežné výdavky (BV) dosiahli v hodnotenom roku 251 690 238 eur (nenaplnili rozpočet výdavkov). **Aj keď rozpočet BV nebol naplnený, zaznamenal mimoriadne priaznivý medziročný nárast.** Nárast BV voči roku 2016 predstavuje hodnotu 5 448 505 eur.

Bežné výdavky dosiahli úroveň 89,4 % celkových výdavkov hlavného mesta bez finančných operácií. Bežné výdavky boli čerpané 100% v programe Kultúra, šport, podpora služieb a cestovný ruch (9.11.2017 bol tento program navýšený zastupiteľstvom na 16 869 751 eur, t. j. o 197 280 voči schválenému rozpočtu); v ďalších programoch od 61,4% (Správa a nakladanie s majetkom mesta) do 99,7% (Vzdelávanie a voľný čas).

v tis. €	rok	Bežné výdavky	Mzdy, platy (610)	%	Poistné (620)	%	Tovary a služby (630)	%	Bežné ransfery (640)	%	Splacanie úrokov (650)	%
		1	2	(2:1)	3	(3:1)	4	(4:1)	5	(5:1)	6	(6:1)
Skutočnosť	2010	195 421	18 895	9,67%	6 494	3,32%	62 979	32,23%	105 679	54,08%	1 374	0,70%
Skutočnosť	2011	189 380	18 506	9,77%	6 698	3,54%	59 588	31,46%	102 424	54,08%	2 165	1,14%
Skutočnosť	2012	187 684	18 663	9,94%	6 897	3,68%	56 842	30,29%	102 949	54,85%	2 333	1,24%
Skutočnosť	2013	202 844	18 752	9,24%	6 790	3,35%	60 987	30,07%	114 421	56,41%	1 895	0,93%
Skutočnosť	2014	206 802	20 096	9,72%	7 498	3,63%	59 591	28,82%	117 739	56,93%	1 879	0,91%
Skutočnosť	2015	214 878	21 248	9,89%	7 891	3,67%	62 502	29,09%	122 485	57,00%	752	0,35%
Skutočnosť	2016	246 242	23 346	9,48%	8 720	3,54%	83 524	33,92%	130 017	52,80%	635	0,26%
Schválený rozpočet	2017	250 972	25 357	10,10%	9 704	3,87%	80 446	32,05%	134 418	53,56%	1 047	0,42%
Upravený rozpočet	2017	258 127	25 840	10,01%	9 760	3,78%	83 445	32,33%	138 035	53,48%	1 047	0,41%
Skutočnosť	2017	251 690	25 520	10,14%	9 515	3,78%	80 464	31,97%	135 619	53,88%	572	0,23%
Schválený rozpočet - skutočnosť	2017	-718	-164	-	189	-	-17	-	-1 201	-	475	-
Upravený rozpočet - skutočnosť	2017	6 437	319	-	245	-	2 981	-	2 416	-	475	-
% plnenia na upravený rozpočet	2017	97,51%	98,76%	-	97,49%	-	96,43%	-	98,25%	-	54,60%	-
Medziročná zmena (2017-2016)	-	5 449	2 174	-	796	-	-3 060	-	5 602	-	-63	-
INDEX 2017 / 2016	-	1,02	1,09	-	1,09	-	0,96	-	1,04	-	0,90	-
INDEX 2017 / 2015	-	1,17	1,20	-	1,21	-	1,29	-	1,11	-	0,76	-
INDEX 2017 / 2014	-	1,22	1,27	-	1,27	-	1,35	-	1,15	-	0,30	-
INDEX 2017 / 2013	-	1,24	1,36	-	1,40	-	1,32	-	1,19	-	0,30	-
INDEX 2017 / 2012	-	1,34	1,37	-	1,38	-	1,42	-	1,32	-	0,25	-
INDEX 2017 / 2011	-	1,33	1,38	-	1,42	-	1,35	-	1,32	-	0,26	-
INDEX 2017 / 2010	-	1,29	1,35	-	1,47	-	1,28	-	1,28	-	0,42	-

Z vyššie uvedenej tabuľky je zrejماً štruktúra členenia BV podľa ekonomickej klasifikácie. Prírastok BP sa nepoužil predovšetkým na financovanie investícií, ale prevažne na krytie prírastku BV. Štruktúra ekonomického členenia sa významnejšie v uplynulých rokoch nemenila. Od roku 2013 pretrvávajú pozitívny trend poklesu ročných úrokov, najmenší podiel dosiahli práve v hodnotenom roku. Platené úroky klesli v rámci štruktúry a aj medziročne sa znižovala ich absolútna hodnota. Rozpočet úrokov sa v roku 2015 nedočerpal, schválený rozpočet r. 2016 bol korigovaný rozpočtovým opatrením na reálnu úroveň a tak bol aj splnený, **rozpočet na rok 2017 plnením na 54,6% sa opäť nedočerpal.** Znamená to, že mal zbytočne vysokú rezervu. V roku 2013 dosiahli Mzdy a platy pokles v rámci ekonomického členenia nákladov, v roku 2014 a 2015 sa hodnota podielu vrátila na úroveň porovnateľnú s predchádzajúcimi rokmi. V roku 2016 však opäť významnejšie klesla a v hodnotenom roku dosiahla maximum v sledovanom období od r. 2010. Index tovarov a služieb medziročne mierne poklesol.

Kapitálové výdavky (KV) predstavovali v roku 2015 čiastku 85 610 608 eur - dokončenie prvej etapy nosného dopravného systému vrátane rekonštrukcie starého mosta, v roku 2014 boli 32 911 270 eur, v roku 2016 klesli na 21 695 256,42 eur a v **hodnotenom roku dosiahli sumu**

29 844 175 eur. Podiel (KV) bol v roku 10,6 % z celkových výdavkov hlavného mesta a zvýšil sa o 8 148 919 eur voči predchádzajúcemu roku. Podľa funkčnej klasifikácie najvyššie KV predstavuje oddiel 04-ekonomická oblasť 15 548 653 eur (v roku 2016 v sume 10 502 611eur), čo predstavuje 52,1 % celkových KV hlavného mesta. Tieto výdavky sú vecne komentované v rôznych častiach predkladaného ZÚ. Je treba oceniť, že v tejto oblasti je vzťah európskej únie a štátu v horizonte posledných rokov priaznivejší ako v minulosti, aj keď v roku 2017, podobne ako v roku 2016, je index nepriaznivý. Projekty sú však rozpracované a budú pokračovať v ďalších rokoch.

Ku kapitálovým výdavkom sa na str. 15 a 16 nachádzajú dve tabuľky a dva grafy. Jediná veta komentára hneď v úvode hovorí, že vzhľadom na proces verejného obstarávania dochádza k časovým posunom realizácie projektov. Túto skutočnosť sme dostupnými prostriedkami nevedeli potvrdiť. Platí však, že k časovým posunom nedochádza v pomerne značnej šírke záberu činností. V súvislosti s tým treba oceniť veľmi pravidelnú a adresnú prácu s rozpočtom výdavkov mesta, tiež v značnej šírke záberu jeho činností. Z tabuliek je zrejmé, že **mesto naplnilo svoje kapitálové investície** v nasledovných oblastiach: z pohľadu funkčnej klasifikácie sú to Rekreácia, kultúra a náboženstvo a Vzdelávanie. Z pohľadu programovej štruktúry sú to Kultúra, šport, podpora služieb a cestovného ruchu, ďalej Vzdelávanie a voľný čas a na koniec ešte Mobilita a verejná doprava. **Najväčšie neplnenia** sa nachádzajú v programoch Verejná infraštruktúra 43,2%, Správa a nakladanie s majetkom mesta 44,3% (v 2016 len 2,1%) a potom Sociálna pomoc a sociálne služby 63,2% a Poriadok a bezpečnosť 67,5%. V hodnotení programového rozpočtu sa nachádzajú o KV viaceré vecné komentáre.

Schodok/prebytok bežného rozpočtu

Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BP - rozpočet	189 437 224	193 510 940	204 066 126	207 213 740	221 801 691	240 253 604	260 607 793	270 455 546
BV - rozpočet	193 117 224	189 075 394	195 838 586	197 473 575	217 022 950	218 948 119	252 895 347	258 126 757
PREBYTOK (+) - rozpočet	-3 680 000	4 435 546	8 227 540	9 740 165	4 778 741	21 305 485	7 712 446	12 328 789
BP - skutočnosť	186 498 503	198 398 876	200 705 321	213 714 019	220 711 096	238 108 614	269 437 148	275 468 606
BV - skutočnosť	195 420 926	189 379 473	187 684 481	202 844 444	206 802 265	214 877 531	246 241 733	251 690 238
PREBYTOK (+) - skutočnosť	-8 922 423	9 019 403	13 020 840	10 869 575	13 908 831	23 231 083	23 195 415	23 778 368

Tabuľka prezentuje vývoj od „bodu zlomu“, t.j. od r. 2010. Práve od r. 2011 sa v Bratislave rozpočtuje a aj dosahuje prevažne rastúci prebytok bežného rozpočtu. Etalónom pre nasledujúce roky je r. 2010, kedy štát vzhľadom na ťažkú ekonomickú situáciu v celej verejnej správe umožnil vytvorenie schodku BP a BV už vo fáze prijímania rozpočtu pričom reálny schodok v roku 2010 bol viac ako dvojnásobný. Tabuľka poukazuje na skutočnosť, že vo financovaní bežného života mesta cez BV sme prekročili v hodnotenom období úroveň roku 2010 až v roku 2013, v roku 2014 bol zaznamenaný mierny nárast, v r. roku 2015 zreteľný nárast BV a v roku 2016 veľmi výrazný nárast BV. V roku 2017 evidujeme už opäť len mierny medziročný nárast BV. V roku 2017 bol podobne ako v roku 2015 a v roku 2016 zaznamenaný identický prebytok bežného rozpočtu. Na rozdiel od roku 2015, kedy bol použitý na investície, v roku 2016 nebol spotrebovaný a prakticky prechádza po

schvaľovaní do rezervného fondu. V roku 2017 bol použitý čiastočne na vykrytie schodku kapitálového rozpočtu a čiastočne nebol spotrebovaný a prechádza po schvaľovaní do rezervného fondu. Poslanci rozhodnú prijímanými rozpočtovými opatreniami o jeho použití. Priaznivý výsledok v roku 2015 aj 2016 nič nemení na skutočnosti, že nastavenie systému financovania HM SR Bratislavy je naďalej problémové, čo vo svojich stanoviskách uvádzam už dlhé roky. V rokoch 2011 až 2015 mesto použilo ako zdroje krytia kapitálového rozvoja prebytky bežného rozpočtu. Teda rozvoj dlhé roky financujeme, v r. 2014 a 2015 a 2016 spolufinancujeme, ukrajovaním z tvorby bežných zdrojov, pričom súčasne úverové zdroje sa dlhodobo držali na či nad hornou hranicou limitu a v roku 2017 sa už dostávajú pod hranicu 50%. Je to dôsledok skutočnosti, že hoci mesto patrí k top regiónom v rebríčku HDP v Európe, zostáva na konci rebríčka hlavných miest Európskej únie z pohľadu finančných zdrojov či už v prepočte na obyvateľa, ale ešte viac na km² svojho územia. **Bratislava nemá finančné ohodnotenie plnenia funkcie hlavného mesta štátu**, čiže nemá svoju rozpočtovú kapitolu v štátnom rozpočte a tiež nie je regiónom, ako napríklad Viedeň či Praha. Pritom sa stará na rozdiel od ostatných miest a obcí Slovenska o cesty 1. a 2. triedy. Je to v Európe ojedinelý prístup štátu k svojmu hlavnému mestu. Tento problém je síce stále viac vnímaný, ale bez akejkoľvek pozitívnej zmeny pre Bratislavu.

III. PLNENIE ROZPOČTU PODĽA PROGRAMOV

Výdavková časť záverečného účtu je veľmi podrobne hodnotená podľa jednotlivých programov. Hlavné mesto SR Bratislava podľa programovej štruktúry sleduje 8 programov, v 2017 v porovnaní s rokom 2016 je štruktúra nezmenená (v r. 2015 a v r. 2013 bolo 12, v r. 2014 bolo 13). Programy sú členené na viacero podprogramov. Podrobnosť, do akej hĺbky sleduje mesto svoj rozpočet, je daná najmä počtom jeho podprogramov a prvkov. **Počet podprogramov v r. 2017 bol na rovnakej úrovni ako v roku 2016 t.j. 33** (v roku 2015 bolo 46, v r. 2014 bolo 61, ale v r. 2013 len 45 podprogramov). Počet prvkov aj v roku 2017 bol 97 (v roku 2016 bolo 97, r. 2015 bolo 109, r. 2014 bolo 133 a r. 2013 bolo až 151 prvkov).

1.PROGRAM: Mobilita a verejná doprava

V rámci tohto programu sú úlohy a činnosti súvisiace so zabezpečením integrovaného systému verejnej dopravy, s organizáciou dopravy v hlavnom meste. Člení sa na **podprogramy Integrovaný systém verejnej dopravy**, v ktorom sú prvky Mestská hromadná doprava a Integrovaná doprava a **Organizáciu dopravy** s prvkami Dopravné prieskumy a plány, Dopravné značenie a svetelná signalizácia a Riadenie dopravy. Skutočnosť bežných výdavkov za rok 2017 dosiahla 65 752 187 eur.

Bežné výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
61 562 712	61 205 336	62 900 663	65 252 489	65 752 187
Kapitálové výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
9 252 479	4 475 125	9 821 805	8 646 506	12 225 206

V roku 2017 bol medziročný nárast sústredený do kapitálových výdavkov medziročným indexom 1,4.

2. PROGRAM: Verejná infraštruktúra

Program 2 je členený do štyroch **podprogramov** Územné plánovanie a rozvoj, Infraštruktúra ciest, cyklotrás a parkovísk, Nosný dopravný systém a Infraštruktúra verejných priestranstiev a zelene a deviatich prvkov. Skutočnosť bežných výdavkov za 2017 bola 28 396 691 eur. Medziročne došlo k poklesu BV indexom 0,89 a k nárastu KV indexom 1,69.

Bežné výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
16 597 613	14 773 217	17 269 152	31 682 563	28 396 691
Kapitálové výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
4 163 866	21 301 937	70 164 343	2 063 204	3 504 547

3. PROGRAM: Poriadok a bezpečnosť

Program 3 je členený do troch **podprogramov** Odpadové hospodárstvo a veterinárna oblasť, Verejné osvetlenie, Verejný poriadok a bezpečnosť a jedenástich prvkov. Skutočnosť bežných výdavkov za 2017 bola 38 151 990 eur. Najviac výdavkov v tomto programe je sústredených do podprogramu Odpadové hospodárstvo a veterinárna oblasť. V roku 2017 to bolo 25 648 262 eur.

Bežné výdavky (v €)				
Skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
36 990 437	37 049 161	37 506 746	40 781 323	38 151 990
Kapitálové výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
1 234 706	2 801 846	182 377	630 576	984 416

4. PROGRAM: Kultúra, šport, podpora služieb a cestovného ruchu

Program 4 je členený do ôsmich **podprogramov** Cestovný ruch, Kultúra, Bratislavský lesopark, Zoologická záhrada, Rekreačné a športové služby – STARZ, Pohrebné služby (Marianum-Pohrebníctvo mesta Bratislavy), Pamiatková starostlivosť a GIB. Skutočnosť bežných výdavkov za 2017 bola 16 862 948 eur. Najviac, tak ako aj v r. 2016, dosiahol v roku 2017 podprogram Kultúra 4 204 453 eur.

Bežné výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
13 184 075	13 851 575	13 936 437	15 475 581	16 862 948
Kapitálové výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
2 687 153	2 656 383	1 912 493	7 831 795	8 364 432

Program zahŕňa zabezpečenie kultúrnych aktivít, podporu cestovného ruchu, významnou súčasťou programu sú príspevkové organizácie.

5. PROGRAM: Vzdelávanie a voľný čas

Program 5 je členený do štyroch **podprogramov** Centrá voľného času, Základné umelecké školy, Neštátne školské zariadenia a Ostatné školstvo a aktivity. Skutočnosť bežných výdavkov za

2017 bola 63 264 940 eur, v roku 2016 bolo 58 334 868 eur. Najvyššie výdavky sú realizované v podprograme Ostatné školstvo a aktivity 41 811 535 eur (66,1% výdavkov Programu 5 v roku 2017).

Bežné výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
47 308 446	51 107 146	54 422 458	58 334 868	63 264 940

Kapitálové výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
275 495	149 746	300 617	574 022	330 214

Upravený rozpočet bežných výdavkov (ďalej BV) v tomto programe v sume 63 435 653 eur bol čerpaný v sume 63 264 940 eur, čo je v percentuálnom vyjadrení 99,73%. Z 5 CVČ vykázali v porovnaní s rokom 2016 celkom index čerpania BV pod 1,00 (od 0,88 po 0,99) 2 CVČ.

Podprogram 5.1 Centrá voľného času

Päť CVČ, ktoré zabezpečujú celoročne výchovno-vzdelávaciu a rekreačnú činnosť čerpalo rozpočtované BV celkom v sume 1 142 858 eur, t.j. na 97,07%, čo je však oproti r. 2016 navyše o 88 832 eur. Tieto výdavky boli použité najmä na výplaty miezd zamestnancom, odvody do poisťovní, úhrady energií, stravovania a prevádzku budov a pod. Okrem zdrojov mesta a príjmov zo školného využívajú centrá na úhradu výdavkov aj dotácie zo ŠR za vzdelávacie poukazy a finančné prostriedky na zabezpečenie predmetových olympiád. Najnižšie čerpanie bežných výdavkov vykázalo CVČ Hlinická iba na 88,7 %. Nedočerpanie do sumy rozpočtu je v sume 33 281 eur. Ostatné CVČ dosiahli čerpanie takmer až 100%. Okrem BV boli účelovo rozpočtované kapitálové výdavky (ďalej KV) pre CVČ Gessayova v celkovom objeme 17 950 eur, z ktorých sa čerpalo iba 1 900 eur na nákup pece a 5 900 eur na ihrisko, t.j. 43,9%.

Podprogram 5.2 Základné umelecké školy

Na podporu detí a mládeže vzdelávaných v 12 základných umeleckých školách (ďalej ZUŠ) sa v rámci upraveného rozpočtu BV, ktorý bol oproti r. 2016 navýšený o 701 815 eur použilo celkom 9 644 554 eur, čo predstavuje čerpanie na 99,3% z rozpočtu. Čerpanie v týchto zariadeniach bolo takmer identické a pohybovalo sa od 99 do 100%, okrem ZUŠ Kowalského 97,4 % a Istrijská 97,5%. Kapitálové výdavky rozpočtované v sume 174 027 eur dosiahli čerpanie v sume 172 318 eur t.j. na 99%. Boli čerpané v ôsmich ZUŠ prevažne na nákup hudobných nástrojov, vypracovanie projektovej dokumentácie, výmenu okien, zateplenie obvodového plášťa a odstránenie systémových nedostatkov.

Podprogram 5.3 Neštátne školské zariadenia

V rámci vzdelávania v neštátnych ZUŠ a školských zariadeniach sa rozpočtovali BV celkom v sume 10 671 697 eur a čerpali v objeme 10 665 992 eur na 99,9%. V porovnaní s rokom 2016, kedy bolo poskytnutých 9 366 059 eur, bol rozpočet navýšený o 1 305 638 eur. Ide o výdavky pre 120 neštátnych školských zariadení, z toho 98 súkromných škôl a 22 cirkevných s počtom detí 25 784.

Povinnosť vyplýva pre obce podľa zákona č. 596/2003 a suma dotácie musí byť min. 88% zo sumy určenej na mzdy a prevádzku pre školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Neštátnym školským zariadeniam bol poskytnutý transfer 10 666 tis. eur nasledovne:

- neštátnym školám a zariadeniam v sume	10 482 506
- rímskokatolíckej cirkvi	111 322
- BSK na mzdy a prevádzku školských jedální, ktorí stravujú žiakov cirkevných škôl	72 164

čo predstavuje 99,9% z rozpočtu v tomto podprograme. Dotácia bola poskytnutá z prostriedkov poukazovaných obci v súlade so zákonom č. 564/2004 Z.z. o určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy pre 120 neštátnych škôl a školských zariadení (z toho 98 súkromných škôl a 22 cirkevných škôl). V rozpočte na rok 2017 bolo rozpočtovaných 116 neštátnych škôl a školských zariadení. Od roku 2014 bol vývoj čerpania BV na neštátne školské zariadenia (okrem transferu Rímskokatolíckej cirkvi a dotácie BSK) nasledovný:

skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017	index 2017/2014	index 2017/2015	index 2017/2016
8 571 273	9 465 599	9 257 175	10 482 506	1,22	1,11	1,13

Súkromným umeleckým školám boli od r. 2014 poskytnuté transfery v nasledujúcich objemoch:

	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
transfer (v eur)	2 857 003	3 204 157	2 407 219	2 814 622
reťazové indexy		112,15	75,13	116,92
bázický index		112,15	84,26	98,52

V oblasti transferov súkromným umeleckým školám došlo v zmysle vyššie uvedených tabuliek po viacerých rokoch nepretržitého rastu k poklesu v roku 2016, rok 2017 síce zaznamenal rast, ale ešte nedosiahol rekordnú úroveň roku 2015.

Podprogram 5.4 Ostatné školstvo a aktivity

Z finančných prostriedkov tohto podprogramu rozpočtovaného v BV v sume 41 811 535 eur a čerpaného na 99,85 %, boli poskytnuté BV mestským častiam na prenesený výkon štátnej správy v sume 41 808 035 eur, čerpané na 100%. V prvku Talentovaná mládež a Deň učiteľov prišlo počas roka 2017 k zmene systému odmeňovania učiteľov a bol realizovaný presun prostriedkov s účelovým určením na projekty do rozpočtov CVČ a ZUČ. V prvku Riešenie havarijných situácií – v rozpočte bolo vyčlenených na BV 50 000 eur na havarijné situácie na majetku mesta zvereného do správy školským zariadeniam. Presunutých bolo 45 200 eur na 3 ZUŠ a 1 CVČ. KV 200 000 eur boli v rámci poslanceckých aktivít presunuté do rozpočtov BV a KV 5 ZUŠ a 1 CVČ, ktoré boli následne vyčerpané. V prvku Účelové prostriedky na zvýšenie platov pedagogických a nepedagogických zamestnancov bolo vyčlenených 449 000 eur na valorizáciu, ktoré boli v sume 405,6 tis. eur presunuté do rozpočtov CVČ, ZUŠ a neštátne zariadenia.

6. PROGRAM: Sociálna pomoc a sociálne služby

Program 6 je členený do troch **podprogramov Sociálna starostlivosť, Pomoc ľuďom bez domova a Podporné sociálne programy**. Skutočnosť bežných výdavkov za 2017 bola 13 000 045 eur, v roku 2016 bolo 12 090 514 eur. Najviac dosiahol v roku 2017 podprogram Sociálna starostlivosť 12 551 342 eur.

Bežné výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
9 982 649	10 680 629	11 101 578	12 090 514	13 000 045
Kapitálové výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
485 428	246 834	173 677	140 743	537 735

Na úlohy a činnosti súvisiace so zabezpečením starostlivosti o seniorov prostredníctvom sociálnych zariadení, na pomoc občanom v nepriaznivej situácii, podporné programy pre mnohohodtné rodiny a pod. bol upravený rozpočet BV na sumu 13 165 419 eur. Z týchto prostriedkov boli vyčerpané v 3. podprogramoch, na ktoré sa program člení, BV v sume 13 000 045 eur t.j. 98,7%.%.

Podprogram 6.1 Sociálna starostlivosť

Pre sedem zariadení pre seniorov, ktorých zriaďovateľom je mesto, boli rozpočtované BV v sume 11 580 703 eur a tieto vykázali celkom čerpanie na 99,9% v sume 11 565 335 eur. Upravený rozpočet týchto BV bol zvýšený oproti skutočnosti roku 2016 o 654,3 tis. eur. Výdavky predstavovali náklady na nákupy tovarov a služieb pre klientov, na mzdy, odvody do poisťovní, energie, potraviny, nákupy ochranných pracovných pomôcok a pod. Šesť zariadení dosiahlo úroveň čerpania BV v sume 100,0% a jedno zariadenie tesne pod 100,0%. Rozpočtované príjmy týchto sociálnych zariadení boli naplnené v rozpätí od 100,0% do 112,4%, iba 1 zariadenie (Domov pri kríži) rozpočtovanú sumu príjmov naplnilo na 99,3%. Zdrojom financovania zariadení sú príjmy od klientov, dotácie z MPSVR SR,

dotácie z prostriedkov hlavného mesta, sponzorské dary a v 3 zariadeniach aj príjmy z prenájmu priestorov. Ostatné zariadenia tohto podprogramu, ktoré nemajú právnu subjektivitu, čerpali bežné výdavky nasledovne:

Retest - 100%, Fortuna – 96,5%, Kopčany – 94,8%, Mea Culpa – 73,4% a REPULS – 88,1%.

Na činnosť sociálnych zariadení boli vrátane Nocľahárne Mea Culpa, ktorá je tiež poberateľom štátnej dotácie poskytnuté, BV nasledovne:

Dotácie	2015	2016	2017	2017/2015	2017/2016
z rozpočtu hlavného mesta	10 238 398	10 976 759	11 594 980	113,25	105,63
schválená dotácia MPSVR SR	4 489 344	4 489 344	4 464 295	99,44	99,44
čerpanie dotácie	4 448 771	4 466 302	4 429 990	99,58	99,19
vrátené fin. prostriedky pre neobsadenosť a nevyčerpanie	40 573	23 042	34 305	84,55	148,88

V roku 2017 bola v rámci zúčtovania vrátená štátna dotácia za rok 2016 za neobsadenosť v sume 23 042 eur. Obdobne v roku 2018 za rok 2017 bola vrátená dotácia v sume 34 305 eur. KV tohto programu ako aj podprogramu 6.1 – Sociálna starostlivosť boli oproti skutočnosti roku 2016 navýšené o 384 080 eur na sumu 851 080 eur a čerpané v sume 537 735 eur na 63,2%. Okrem domova Pri Kríži boli čerpané kapitálové výdavky v rozpätí od 92,7 do 100%. Tieto boli použité na výmeny výťahov, obstaranie projektovej dokumentácie, nákupy pračiek, sušičiek, umývačky riadu, sprchových panelov, obstaranie motorového vozidla, šikmej plošiny pre invalidných občanov. Domov seniorov Pri Kríži z rozpočtovaných 200 650 eur vyčerpal iba 650 eur z dôvodu nečerpania, že stavebné práce na výmenu stúpačiek, vzduchotechniky a kanalizácie neboli začaté, nakoľko nebol ukončený proces verejného obstarania.

V našich sociálnych zariadeniach konštatujeme fluktuáciu zamestnancov (najmä na zdravotných úsekoch), preto doporučujem v širšej miere využívať zákon č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce a to konkrétne § 10 – Osobný príplatok, ktorý je možné navýšiť až do sumy limitu 100 % platovej tarify najvyššieho platového stupňa platovej triedy, do ktorej je zamestnanec zaradený. O priznaní osobného príplatku rozhoduje zamestnávateľ. V súčasnej dobe sú priznané zamestnancom osobné príplatky od 30 % do 50 % platovej tarify. V rozpočte HLMBA by bolo potrebné navýšiť bežné výdavky pre zariadenia seniorov.

Podprogram 6.2 Pomoc ľuďom bez domova (do r.2016 Podpora sociálnych aktivít).

Upravený rozpočet bežných výdavkov bol čerpaný v sume 395 969 eur na 95,4%. V tom: Podpora sociálnych služieb, programov a aktivít pre ľudí bez domova v sume 394 830 eur na 99,96% (v roku 2016 v sume 256 198 eur). Najvyššiu čiastku z tejto položky 130 tis. eur čerpali Nížkoprahové denné centrá a Integrovaný program a ostatné aktivity.

Podprogram 6.3 Podporné sociálne programy (do r. 2016 Sociálna práca s vybranými skupinami) – podpora rodín, aktívneho života seniorov, ktorí nie sú umiestnení v sociálnych zariadeniach, podpora zdravého životného štýlu a environmentálna výchova, poskytovanie podpory obetiam domáceho násillia. BV celého podprogramu rozpočtované v sume 123,5 tis. eur boli vyčerpané v sume 52,7 tis. eur t.j. 42,7%. Na čerpanie rozpočtu je napojená aj rada seniorov. Výdavky jednotlivých aktivít podprogramu sú zdôvodnené v ZÚ.

7.PROGRAM: Efektívna a transparentná samospráva

Program 7 je členený do šiestich podprogramov **Ľudské zdroje, Činnosť úradu, Informačné služby, Finančné služby, Organizácia podujatí a podpora občianskych aktivít, Rozvojové a EÚ projekty**. Skutočnosť bežných výdavkov za 2017 bola 22 022 112 eur. Najviac dosiahol v roku 2017 podprogram Ľudské zdroje 14 411 252 eur.

Bežné výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
15 528 670	16 621 345	16 277 215	19 323 885	22 022 112
Kapitálové výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
98 887	68 021	2 953 641	1 769 676	3 254 430

Podprogram 7.1 Ľudské zdroje

Z celkových BV pre zamestnancov vykázané čerpanie rozpočtu na 98,4%. Zaujímavá a zjavne priaznivá je informácia o priemernej vyplatenej mzde k 31. 12. 2017 na prepočítaný stav zamestnancov, ktorá bola v sume 1 411,23 eur.

Podprogram 7.2 Činnosť úradu – ide o zabezpečenie funkčného chodu magistrátu. Nízke čerpanie k 31.12.2017 bolo v rámci prvku 7.2.3 - čerpané **bežné výdavky** v sume 597,5 tis. eur.

Podprogram 7.3 Informačné služby - z celkových BV je vykázané priaznivé čerpanie rozpočtu na 97,62 %.

Podprogram 7.4 Finančné služby

Komentár k podprogramu je veľmi podrobný a výstižný. V prvku 7.4.1 bola dosiahnutá výrazná úspora, rozpočtované finančné prostriedky v objeme 1 047,0 tis. eur na financovanie úrokov, ktoré hlavné mesto platí za ním prevzaté úvery boli k 31.12.2017 použité v celkovej sume 571,7 tis. eur a vykazovali čerpanie na 54,6%.

Podprogram 7.5 Organizácia podujatí a podpora občianskych aktivít

Najmä kultúrny a športový dotačný podprogram je veľmi podrobne popísaný aj komentovaný. Žiaľ podprogram nie je členený na prvky. Taktiež nie je jasné, či sú okrem občianskeho rozpočtu všetko dotácie resp. sú tam popisované aj iné ako dotačné mechanizmy a občiansky rozpočet. Tejto otázke sa bude venovať samostatná kontrola v 2. polroku r. 2018.

Podprogram 7.6 Rozvojové a EÚ projekty

Komentár k podprogramu je veľmi podrobný a popisuje plnenie aj prípadné neplnenie podprogramu.

8. PROGRAM: Správa a nakladanie s majetkom mesta

Program 8 je členený do troch **podprogramov Starostlivosť o bytové a nebytové priestory, Nakladanie s majetkom, Rozvoj nájomného bývania**. Skutočnosť bežných výdavkov za 2017 bola 4 239 326 eur, v roku 2016 bolo 3 300 510 eur.

Bežné výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
1 689 842	1 513 856	1 322 704	3 300 510	4 239 326
Kapitálové výdavky (v €)				
skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015	skutočnosť 2016	skutočnosť 2017
991 924	1 211 378	101 655	38 735	643 195

Skutočnosť bežných výdavkov za 2017 bola 4 239 326 eur, v roku 2016 bolo 3 300 510 eur. Najvyššie čerpanie je v podprograme Starostlivosť o bytové a nebytové priestory 3 059 802 eur.

Rozpočet bol čerpaný na viac ako 900 tis. eur na právne služby a súdne poplatky (zaplatenie istiny z prehratých súdnych sporov, LV, PK vložky, snímky z máp). Opakovane žiadam o analýzu pasívnych súdnych sporov. Prvok 8.3.2 vykazuje veľmi nízke čerpanie, nakoľko bolo riešených v rámci náhrad len 53 bytov z 527. Bolo by účelné uviesť počet obdržaných žiadostí, z toho akceptovaných a odmietnutých. Tejto otázke sa bude venovať samostatná kontrola v 2. polroku r. 2018.

IV. PREHĽAD O STAVE A VÝVOJI DLHU A ZÁVÄZKOV HMSR BRATISLAVY K 31.12.2017 V POROVNANÍ S ÚDAJMI K 31.12.2013, 31.12.2014, 31.12.2015 A 31.12.2016

Posúdenie vývoja zadlženosti k 31.12.2017

V súlade so znením § 17, ods. 6 a 9 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy mestský kontrolór preveruje dodržiavanie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania z dôvodu, že HMSR Bratislava môže prijať úvery len za splnenia týchto podmienok:

- a) celková suma dlhu územnej samosprávy ku koncu rozpočtového roka neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, pričom platia ďalšie obmedzujúce opatrenia na základe zákona 583/2004 §17 ods.13,
- b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úrokov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Dlh mesta, splátková rezerva a náklady s dlhovou službou mesta k 31.12.2017

V roku 2012 sa ukazovateľ celkového zadlženia dostal po dlhých rokoch pod hranicu 60 % úrovne bežných príjmov predchádzajúceho roka. Už pri prijímaní rozpočtu na rok 2015 som v súvislosti s vývojom dlhu konštatoval, že vývoj úrovne ukazovateľov, vplyvom dlhodobého a rastúceho zvyšovania bežných príjmov od roku 2011 a vplyvom pravidelného splácania dlhu v sume 5 mil. eur ročne, začal naberať pozitívny smer. Bolo to nevyhnutné v situácii, keď sme neplnili podmienku uvedenú v písmene a).

Celková suma dlhu HMSR Bratislavy ku koncu rozpočtového roka 2017 **bola 134 311 500 eur**, ku koncu 2016 aj 2015 bola suma dlhu rovnaká 127 311 500, pričom vývoj ukazovateľa dlhu mesta už v roku 2015 umožnil načerpať nové úverové zdroje v sume 17,5 mil. eur. Ku koncu roka 2014 bola suma dlhu za ostatné roky najnižšia (110 811,5 tis. eur). Absolútna suma dlhu sa v hodnotenom roku zvýšila medziročne o 7 mil. eur.

- (1) **ukazovateľ dlhu** sa znížil v rokoch 2013/2014 z hodnoty z 56,55 % na 51,85 %, v roku 2015 stúpil na 57,68 % , v roku 2016 klesol na 53,47 % a v **roku 2017 dosiahol dlhodobu najnižšiu úroveň 49,85 %**,
- (2) **splátky úrokov a platby s tým súvisiace** vzrástli z 1 374 tis. eur v roku 2010 na 2 333 tis. eur v roku 2012 (kedy dosiahli sledované maximum), potom klesali, v roku 2015 na 752 176 eur, v roku 2016 na 634 692 a v **roku 2017 klesli na historické minimum 571 698 eur**. Voči

schválenému aj upravenému rozpočtu pre rok 2017 v sume 1 047 000 eur bolo čerpanie o 475 301 eur nižšie, t.j. 54,6%. Voči predchádzajúcemu roku 2016 ide o pokles 117 484 eur.

V roku 2017 bolo evidovaných 429 564 obyvateľov HMSR Bratislavy (v roku predchádzajúcom 425 923 obyvateľov) podľa zverejnených údajov ŠÚ SR. **Dlh z bankového úveru na jedného občana mesta v roku 2017 dosiahol hodnotu 312,67 eur.** Zaujímavý vývoj je prezentovateľný sledovaním tohto ukazovateľa od roku 2010. Vtedy dosiahol sumu 296,9 eur na obyvateľa, v roku 2011 to bolo 311 eur, v roku 2012 klesol na 285 eur, v roku 2013 opäť klesol na 271,90 eur, v roku 2014 hodnotou dlhu 264,04 eur na obyvateľa tento ukazovateľ dosiahol najnižšiu úroveň v sledovanom období. V roku 2015 stúpol na 301,02 eur a v roku 2016, kedy sa absolútna hodnota dlhu nezmenila, dlh na jedného občana klesol na 298,91 eur z dôvodu mierneho nárastu počtu obyvateľov Bratislavy.

Mesto v porovnaní rokov 2010 až 2017 eviduje tieto vybrané skupiny záväzkov:

	K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013	K 31.12.2014	K 31.12.2015	K 31.12.2016	K 31.12.2017
Krátkodobé záväzky za rozpočtovú časť (mesto a RO)	27 293 235	37 987 500	53 496 403	44 176 584	40 029 771	30 682 138	28 074 775	16 522 936
Z toho: Dodávatelia	8 870 561	12 115 086	17 340 848	19 654 886	13 352 667	8 326 714	2 118 636	5 146 189

Hlavné mesto SR vrátane jeho rozpočtových organizácií **dosiahlo k 31.12.2017 najpriaznivejší stav krátkodobých záväzkov od roku 2010.** U záväzkov voči svojim dodávateľom síce medziročne stúpol, ale napriek tomu je to druhý najpriaznivejší stav od roku 2010. Z uvedenej hodnoty boli záväzky po lehote splatnosti v sume 415,0 tis. eur, pričom medziročne poklesli záväzky po lehote splatnosti oproti roku 2016 o 72,5 tis. eur. **V 2017 prišlo k nárastu krátkodobých záväzkov o 3 027,6 tis. eur, nakoľko faktúry týkajúce sa vecne roku 2017, ale doručené v januári 2018 sa nedali uhradiť z rozpočtu 2017.**

	K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013	K 31.12.2014	K 31.12.2015	K 31.12.2016	K 31.12.2017
Krátkodobé záväzky za príspevkovú časť	18 022 189	32 083 183	26 282 089	23 789 523	22 401 586	20 018 032	8 004 262	8 048 591
Z toho: Dodávatelia	16 554 864	30 365 242	24 689 819	22 353 130	20 853 170	18 844 313	590 506	887 421

Najvýznamnejší záväzok PO ku koncu roka 2017 sa týka PO GIB. Ide o zostatok záväzku voči Slovenskej sporiteľni (6 054,7 tis. eur) ešte z roku 2011 za rekonštrukciu ZŠ ON a ďalšie s tým súvisiace investície. Hodnotiaca správa tento záväzok nekomentuje, ale popísaný je na str. 83 ZÚ za rok 2017. Štyri posledné dielčie splátky budú realizované v roku 2018. V súvislosti s uvedenými údajmi som analyzoval, ako je možné, že v rokoch 2015/2016 došlo k výraznému poklesu záväzkov a v rokoch 2016/2017 záväzky neklesli a to napriek tomu, že PO GIB uhradila v roku 2016 aj 2017 rovnako sumu 6 054,7 tis. eur. Chyba je zrejme vo výkazníctve za rok 2016. **Podstatný záver je, že za oblasť príspevkových organizácií pokračuje priaznivý vývoj znižovania ich záväzkov nepretržite od roku 2012.**

Nasledujúca tabuľka agreguje obe predchádzajúce a je preto rovnako priaznivá.

	K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013	K 31.12.2014	K 31.12.2015	K 31.12.2016	K 31.12.2017
Celkové krátkodobé záväzky mesto, RO a PO	45 315 424	70 070 683	79 778 492	67 966 107	62 431 357	50 700 170	36 079 037	24 571 527
Z toho: Dodávatelia	25 425 425	42 480 328	42 030 667	42 008 016	34 205 837	27 171 027	2 709 142	6 033 610

V. ZÚČTOVANIE FINANČNÝCH VZŤAHOV K ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA SR BRATISLAVY ZA ROK 2017

Rozpočtové organizácie všetky svoje príjmy v priebehu roka odvedli do rozpočtu mesta a výdavky hradili z poskytnutých dotácií. Príspevkové organizácie (PO) uhrádzali svoje výdavky z vlastných príjmov a príspevku mesta a vykonávajú zúčtovanie s rozpočtom zriaďovateľa. **Oblasť hlavnej činnosti:** Tri PO vykázali záporný hospodársky výsledok v oblasti hlavnej činnosti za rok 2017. V roku 2016 a 2015 bol ich počet 4. V roku 2012 stratu vykázalo 5 organizácií. Rok 2013 zaznamenal najlepšiu situáciu, keď stratu vykázali iba **STARZ a Marianum**. Tieto dve PO **vykázali stratu z hlavnej činnosti aj v roku 2014, 2015, 2016 a 2017**, pričom malú stratu vykázala v r. 2017 aj PO Mestské lesy. Je treba opakovane konštatovať, že mesto dlhodobo neposkytuje pre tieto dve PO dostatočne vysoký príspevok na činnosti, za účelom ktorého ich zriadilo. V ostatných dvoch rokoch je finančná situácia priaznivá a nič nebráni v zjednaní nápravy. **Kumulovaná strata troch stratových PO z hlavnej činnosti v roku 2017 dosiahla 405 901 eur**, v roku 2016 bola strata 149 465 eur. V roku 2017 výsledok všetkých PO z hlavnej činnosti dosiahol opätovne zápornú hodnotu 348 868 eur **a bola tak zaznamenaná najvyššia kumulovaná strata od roka 2014 za všetky PO mesta**. Straty budú za rok 2017 vykryté ziskom z podnikateľskej činnosti.

Oblasť podnikateľskej činnosti: Rozhodnutie ponechať **všetkým organizáciám zisk na ďalší rozvoj** považujem za motivujúce rozhodnutie vedenia mesta. PO STARZ, Mestské lesy a Marianum vytvorili dostatočne vysoký zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení, z ktorého vykryjú straty z hlavnej činnosti. **Celkový zisk všetkých PO z podnikateľskej činnosti po zdanení dosiahol v roku 2017 sumu 507 290 eur a je vyšší, ako kumulovaná strata všetkých PO z hlavnej činnosti.**

HMSR Bratislava vykonávalo aj podnikateľskú činnosť, je popísaná na str. 179 v súlade s požiadavkami zákona. Výsledkom hospodárenia podnikateľskej činnosti v roku 2017 je zisk pred zdanením 62 082 eur (v roku 2015 bol 49 993 eur), pričom v roku 2016 bola strata 52 202 eur.

Schvaľovaný záverečný účet vykazuje prebytok celkového hospodárenia mesta, ktorého usporiadanie je predkladané nasledovne:

V súlade s § 16 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, nevyčerpané prostriedky poskytnuté v rámci účelových dotácií sa z prebytku rozpočtu vylučujú, suma prebytku pre účely tvorby peňažných fondov predstavuje **12 169 906,06 eur**.

Suma 12 169 906,06 eur sa navrhuje prerozdeliť do fondov:

Rezervný fond	12 122 586,21 eur
Fond rozvoja bývania	0,00 eur
Fond statickej dopravy	757,58 eur
Fond na podporu rozvoja telesnej kultúry	46 562,27 eur

Zdôvodnenie návrhu prerozdelenia prebytku je komentované na str. 186 ZÚ.

Tabuľka dokumentuje vývoj prebytku v uplynulých rokoch podľa jeho zdrojov tvorby:

Schodok(-) prebytok (+)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
• bežného rozpočtu	-8 922 423	9 019 403	13 020 840	10 869 575	13 908 831	23 231 083	23 195 415	23 778 368
• kapitálového rozpočtu	-9 670 116	-4 576 585	-6 911 211	-4 281 858	-15 019 671	-33 158 115	1 632 766	-24 430 497
• finančných operácií	23 030 671	-654 625	-4 041 233	-3 478 405	2 191 278	17 274 063	1 297 236	12 866 675
Celkový prebytok	4 438 132	3 788 193	2 068 396	3 109 312	1 080 438	7 347 031	26 125 417	12 214 546

Tabuľka poukazuje na skutočnosť, že oddlžovanie mesta (z pohľadu absolútnej výšky dlhu) prebiehalo v rokoch 2011 až 2013. Znižovanie relatívnej zadlženosti mesta (z pohľadu vzťahu výšky dlhu ku bežným príjmom) sa znižovalo priebežne až do roku 2017. Schodok kapitálového rozpočtu v roku 2017 dosiahol druhú najvyššiu hodnotu v sledovanom období. Schodok kapitálového rozpočtu výraznejšie rástol v rokoch 2014 a 2015, pričom v roku 2015 sa viac ako zdvojnásobil voči roku predchádzajúcemu. Výnimočný bol rok 2016, kedy všetky tri hodnotené súčasti rozpočtu boli v prebytku.

Schodok kapitálového rozpočtu 24,4 mil. eur v 2017 je spôsobený najmä kapitálovým transferom 23,8 mil. eur, ktorého najväčšie položky tvoria transfer na MHD z rozpočtu mesta pre DPB, a.s. v sume 11,7 mil. eur, výstavba a oprava cestnej a pešej infraštruktúry v sume 1,4 mil. eur, výstavba mestskej ŠH (ZŠ O. Nepelu) - reštrukturalizácia dlhu v sume 6 mil. eur, transfer príspevkovým organizáciám v sume 1,5 mil. eur, ako aj projekty financované z EÚ v sume 1,28 mil. eur. Stav prebytku bežného rozpočtu si zachováva vysoké hodnoty aj v roku 2017, dosiahol takmer identickú hodnotu ako v roku 2016 a 2015. Ešte treba uviesť, že zatiaľ čo v rokoch 2011 až 2013 bol prebytok bežného rozpočtu použitý v stále väčšom pomere na vyrovnanie schodku finančných operácií, v roku 2014 a 2015 bol použitý spolu s prebytkom finančných operácií na krytie schodku kapitálového rozpočtu (teda investícií), v roku 2016 sa stáva výrazným zdrojom rezervného fondu.

Popis tvorby a použitia fondov v roku 2017 je uvedený na str.187 a str.195 Hodnotiacej správy ZÚ.

VI. ZÁVER

Od roku 2010 venujú každoročne zamestnanci ÚMK pozornosť aj stavu majetku, pohľadávkam a záväzkom. Tak tomu bolo aj počas celého roka 2017. V rámci prípravy Stanoviska k návrhu záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017 preto pracovníci ÚMK spracovali niekoľko konštatovaní ku bilancii a ku inventarizácii (ktorú sme obdržali 17. mája 2018).

V súvahe za r. 2017 mesto bilancovalo majetok formou aktív a pasív (ich zdrojov krytia) v peňažnom vyjadrení. Zostavovalo z časového hľadiska riadnu súvahu, z hľadiska ďalších účtovných jednotiek aj konsolidovanú súvahu, a to v súlade so zákonom č. 431/2004 Z.z. o účtovníctve v z.n.p. Mesto zostavilo súvahu a výsledovku a bilanciu v rámci ročnej účtovnej závierky uložilo do registra účtovných závierok (ďalej len RÚZ) v súlade s § 23 ods. 2 zákona o účtovníctve v z.n.p. Za rok 2017 mesto uložilo účtovnú závierku do RÚZ podľa overovania dňa 29.03.2018. K opätovnému vloženiu prišlo 10.05.2018 (ako dôvod sa uvádza, že bola upravovaná textová časť Poznámok k účtovnej závierke s povolením MF SR na základe auditu, ktorý požadoval k niektorým účtovným záznamom textáciu). V súlade s Rámcovou dohodou o audite bol vykonaný zákonný audit účtovnej závierky, ktorý spoločnosť Deloitte Audit s.r.o. (Deloitte) odovzdala mestu dňa 21.5.2018. Výsledkom auditu je podmienený názor (na konci zverejneného ZÚ). Podmienený názor je založený na posudzovaní súdnych sporov a právnych konaní, ďalej na neoveriteľnosti správnosti ocenenia pozemkov v celkovej sume takmer 42 mil. eur a nadhodnotenia súvahy v položke Transfery a ostatné zúčtovanie so subjektami mimo verejnej správy o takmer 11,6 mil. eur. Nie je zriedkavosťou, že audit upozorňuje na podobné problémy ako kontrolóri mesta, v súvislosti s tým pripomením moje opakované odporúčenia ohľadne súdnych sporov (aktívnych i pasívnych), najmä v: **Stanovisku k ZU, Stanovisku k rozpočtu na 2015, Stanovisku k rozpočtu na 2016, Stanovisku k rozpočtu na 2017** (identické odporúčanie ako k rozpočtu na rok 2016) a teraz by sme ho mali zopakovať.

Niekoľko informácií o majetku a financiách mesta - vlastné imanie v súvahe aj v bilancii aktív a pasív záverečného účtu je v roku 2017 v sume 1 237 452 319, v r. 2016 to bolo 1 199 982 621 eur a v r. 2015 to bolo 1 178 114 716 eur, medziročné prírastky sú v desiatkach mil. eur.

Stav bankových účtov vykázaných v súvahe mesta k 31.12.2017 v sume 51 806 tis. eur (k 31.12.2015 bol stav bankových účtov v sume 20 638 tis. eur a k 31.12.2016 v sume 39 911 tis. eur). V r. 2017 sme teda zaznamenali výrazné zvýšenie prostriedkov na bankových účtoch, čo súvisí aj s nárastom rezervného fondu a priaznivo ovplyvňuje lepšiu situáciu vo financiách mesta pre rok 2018. Uvedená suma zahŕňa všetky účty (fondové aj z EÚ zdrojov). **V rámci stanoviska od roku 2010 venujem pravidelne pozornosť aj inventarizácii.** Za rok 2017 je to o čosi podrobnejšie, pričom sa však nejedná o úplný odpočet konštatovaní ÚMK k otázkam inventarizácie.

V súlade so zákonom c. 431/2002 Z.z. o účtovníctve a **na základe Rozhodnutia č. 18/2017 primátora hlavného mesta SR Bratislavy bola vykonaná inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov** hlavného mesta SR Bratislavy k 31.12.2017. Ku kontrole bol

predložený inventarizačný zápis Ústrednej inventarizačnej komisie (ďalej len ÚIK) a vybrané inventarizačné súpisy, ktoré boli predložené na Zasadnutie ÚIK dňa 28.3.2018. Na rokovanie PPP bola Inventarizácia majetku mesta za rok 2017 predložená dňa 29.5.2018. Podľa § 30 ods. (7) zákona c. 431/2002 Z.z. o účtovníctve „Inventarizačný rozdiel zaúčtuje účtovná jednotka do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou overuje stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov“. Pri inventarizácii (tak ako je uvedené ďalej) boli zistené inventarizačné rozdiely a tieto mali byť zaúčtované do roku 2017, pričom termín účtovnej závierky za rok 2017 bol 31.3.2018.

Na základe výsledkov inventarizácie podľa sumárnej porovnávacej tabuľky bol zistený u majetku mesta inventarizačný rozdiel v sume 106 143 550,35 eur. V inventarizácii k 31.12.2016 bol zistený celkový inventarizačný rozdiel v sume 167 093 826,07 eur, teda **došlo k poklesu inventarizačného rozdielu o 60 950 275,72 eur**. Inventarizačný rozdiel bol zistený u majetku vedeného v podsúvahovej evidencii (majetok zverený mestským častiam) v sume 106 143 550,35 eur, v predchádzajúcom období bol v sume 106 365 363,08 eur. V zápise (ÚIK) zo dňa 28.3.2018 je uvedené, že „Ide o majetok vedený v podsúvahovej evidencii, ktorý nevstupuje do súvahy a je zverený mestským častiam. Jedná sa o budovy, stavby a pozemky, kde sa vykazuje inventarizačný rozdiel. Čo sa týka budov a stavieb je potrebné odsúhlasovanie s jednotlivými mestskými časťami (MČ), pričom MČ nedoručujú na HM BA potrebné podklady, čím sa nedá dať do súladu evidencia k tomuto majetku. Jedným z dôvodov je aj to, že nedošlo zo strany MČ k zmene odpisového plánu (z 20 na 50 rokov) aj napriek tomu, že boli k tomu vyzvaní zo strany HM BA. Tieto rozdiely sa mali vysporiadať do konca roka 2017, podarilo sa to len čiastočne“. Konštatovanie o dobe odpisovania je zhodné s mojim dlhodobo prezentovaným názorom. Úlohou exekutívy mesta je zabezpečiť súlad v odpisovaní zvereného majetku medzi mestom a jeho MČ.

Útvaru mestského kontrolóra (ďalej len ÚMK) bol na požiadanie predložený inventarizačný súpis účtu 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v sume 15 439 137 eur. V predchádzajúcom období to bolo 70 364 082,85 eur, čiže došlo k poklesu nezaradených hmotných investícií celkom v sume 54 924 945,11 eur. Na tomto účte je vedený majetok obstaraný a nezaradený ešte z roku 2009. K účtu 042 bola vytvorená opravná položka na účte 094 042 – opravné položky k obstaraniu majetku, v sume 1 905 614,72 eur (v predchádzajúcom roku v sume 51 529 708,78 eur). Najvyššiu položku z oprávok predstavuje technická infraštruktúra DNV v sume 1 611 196,75 eur, ďalšia v sume 232 448,26 eur – projektová dokumentácia a inžinierska činnosť lesopark Draždiak. Podľa odseku 5. Čl. 5 Rozhodnutia primátora hlavného mesta č. 15/2017 zo dňa 20.12.2015 – O riadení pohľadávok „*Opravná položka sa vytvára aj k účtu 042 – obstaranie dlhodobého majetku, ktorý z rôznych dôvodov nebol zaradený do majetku a je evidovaný na účte viac ako 5 rokov. Podklady k zaúčtovaniu opravných položiek k 31. decembru schváli príslušný vedúci zamestnanec najneskôr do 15. januára nasledujúceho účtovného obdobia a predloží ich OÚaP na zaúčtovanie. Zodpovedná osoba je zamestnanec a príslušný vedúci oddelenia do správy, ktorého dlhodobý majetok patrí*“. Na požiadanie ÚMK podklady k zaúčtovaniu opravných položiek zodpovednými zamestnancami magistrátu predložené neboli. Podľa písomného vyjadrenia OÚaP boli tieto vytvorené po konzultácii s audítormi. Podľa vyjadrenia zodpovednej osoby mala konzultácia ústny charakter, čo je pri účtovaní státisícov eur neakceptovateľné. Uvedeným došlo k nepostupovaniu pri vytváraní opravných položiek k obstaraniu dlhodobého majetku podľa príslušných ustanovení Rozhodnutia primátora.

Najvyššiu položku účtu 042 predstavuje pozemok v k.ú. Rusovce v hodnote 4 237 731,00 eur, ktorý získalo mesto na základe zmluvy o bezodplatnom prevode z roku 2017. Podľa informácie správkyne tohto majetku v závere roka 2017 boli dané podklady do katastra nehnuteľností. List vlastníctva bol obdržaný začiatkom januára 2018, nakoľko tento majetok bol zaradený dňa 19.1.2018 do majetku mesta. Ďalšia významná položka je evidovaná ešte z roku 2013, a to v sume 1 788 071,76 eur – METRO NS MHD2. Z predložených výsledkov inventarizácie mesta sa nedá zistiť, prečo majetok obstaraný pred viacerými rokmi nebol zaradený do majetku mesta.

V inventúrnom súpise nedokončených investícií (účt. sk. 042) za útvar 111710000, správca majetku OSK sú okrem iného aj stĺpy verejného osvetlenia v počte 1 200 kusov v celkovej hodnote 105 000 eur a v počte 700 kusov v celkovej hodnote 109 573,38 eur. Ďalej je v tom istom inventúrnom súpise aj položka osadenie 4m a 8m stĺpov verejného osvetlenia v hodnote 178 863,20 eur. Stĺpy verejného osvetlenia a ich montáž boli zaúčtované:

- Na základe faktúry č. 1170008433 a v zmysle preberacieho protokolu zo dňa 4.12.2017 bolo dodaných od spoločnosti SIEMENS s.r.o. 1 200 kusov stĺpov verejného osvetlenia (4 m, dvojstupňové, pozinkované) v hodnote 105 000 eur.
- Na základe faktúry č. 1170008434 a v zmysle preberacieho protokolu zo dňa 4.12.2017 bolo dodaných od spoločnosti SIEMENS s.r.o. 700 ks stĺpov verejného osvetlenia (8 m, trojstupňové, pozinkované) v hodnote 109 573 eur.
- Na základe faktúry 1170008777 a v zmysle preberacieho protokolu zo dňa 14.12.2017 bolo osadených 91 ks 4 m a 50 ks 8 m stĺpov verejného osvetlenia od spoločnosti SIEMENS s.r.o. v hodnote 178 863 eur.

Z prehľadu je zrejmé, že k 31.12.2017 neboli z celkovej dodávky stĺpov verejného osvetlenia v počte 1 900 kusov osadené všetky, ale len 141 kusov. Ostatných – neosadených 1 759 kusov stĺpov bolo uložených, podľa preberacieho protokolu, v konsignačnom sklade. Podľa predpisov účtovania mali byť neosadené stĺpy verejného osvetlenia v počte 1 759 kusov zaúčtované na účte 112 – materiál na sklade. Uvedené preukazuje aj predložený doklad z vykonanej inventúry počtu skladovaných stožiarov k 31.12.2017, ktorá bola vykonaná v spoločnosti SIEMENS s.r.o. Tento preukazuje, že k 31.12.2017 bolo zo skladu vydaných na osadenie 141 kusov stĺpov a 1 759 stĺpov zostalo uskladnených. Možno konštatovať, že inventarizácia majetku v tejto časti nebola vykonaná správne. **Na jednom účte v účtovnej evidencii mesta boli zaúčtované dva rôzne druhy majetku (obstaranie dlhodobého majetku a zásoby)** a boli aj inventarizačnou komisiou odsúhlasené s fyzickým stavom. Jedna časť stĺpov (141 kusov) bola však podľa predložených dokladov v čase inventarizácie osadená a druhá časť stĺpov (1 759 kusov) sa nachádzala v konsignačnom sklade.

Podľa inventúrneho súpisu účtov účtovnej skupiny 31 - Pohľadávky predstavovali daňové a nedaňové pohľadávky mesta sumu 57 393 181,39 eur. Z toho voči odberateľom na účte 311 sumu 966 419,49 eur (v roku 2016 v sume 1 050 722,48 eur), na účte 318 Pohľadávky z nedaňových príjmov 34 281 718 eur (v roku 2016 v sume 42 615 169,81 eur) a na účte 319 Pohľadávky z daňových príjmov obcí sumu 5 355 889,69 eur (v roku 2016 v sume 5 020 210,30 eur). Z uvedeného je zrejmé, že k nárastu pohľadávok došlo u daňových príjmov. Najvyšší nárast bol u daňových pohľadávok v exekúcií a to z 221 669,79 eur v roku 2016 na 784 086,50 eur v roku 2017, **čo je veľmi priaznivá informácia.** K významnému nárastu oproti predchádzajúcemu roku daňových pohľadávok o 105 248 eur došlo u dani za ubytovanie.

K pohľadávkam evidovaným na účtoch bola vytvorená opravná položka v sume 32 064 814,32 eur. Opravné položky sa tvoria na základe opatrnosti, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo zníženie hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu. Podľa Rozhodnutia primátora hlavného mesta *podklady k zaúčtovaniu, t.j. k tvorbe alebo rozpusteniu opravných položiek k 31.decembru príslušného roka pripravuje zodpovedná osoba z jednotlivých organizačných útvarov, ktorá ich predloží na schválenie svojmu vedúcemu zamestnancovi. Podklady k zaúčtovaniu opravných položiek k 31.decembru schváli príslušný vedúci zamestnanec do 15. januára nasledujúceho účtovného obdobia a predloží ich SF OÚaP na zaúčtovanie.* ÚMK požiadala SF OÚaP o predloženie schválených podkladov, na základe ktorých boli zaúčtované opravné položky k pohľadávkovým účtom. Tieto na požiadanie predložené neboli.

Preverený bol aj postup pri vykonávaní inventarizácie účtu 318115440 – predaj mestského majetku. Inventarizáciou bola zistená celková suma pohľadávok z predaja majetku v sume 2 203 261,98 eur a pozostávala z dvanástich položiek. Najvyššiu sumu predstavuje pohľadávka voči spoločnosti J&T Real Estate a.s. v sume 1 051 963,09 eur, splatná 28.7.2004. Ďalšie pohľadávky sú v sume od 344,04 eur po 286 734,52 eur. Najstaršia pohľadávka bola splatná 25.12.1996.

Podľa Rozhodnutia primátora hlavného mesta, ktorým bola vydaná Smernica č. 5 „Smernica pre uskutočnenie Inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov hlavného mesta SR Bratislavy“, Článku V, časť Pohľadávky sa pri inventarizácii pohľadávok okrem iného „zistuje, ktoré pohľadávky sú po lehote splatnosti a aké opatrenia boli vykonané na ich vymáhanie. Pri pohľadávkach po lehote splatnosti viac ako rok ako aj sporných pohľadávkach je nutné vyžadovať vyjadrenie dlžníka o zaplatení pohľadávky, prípadne doklady o vymáhaní súdnou cestou. V inventúrnych súpisoch je potrebné označiť pohľadávky, pri ktorých

- a) súd zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku
- b) to vyplýva z výsledkov konkurzného konania alebo vyrovnacieho konania

- c) *dlžník zomrel a pohľadávka nemôže byť uspokojená ani vymáhaním od dedičov dlžníka*
- d) *majetok dlžníka nepostačuje na krytie nákladov exekučného konania*
- e) *zo všetkých okolností prípadu je jasné, že náklady na vymáhanie pohľadávky by boli vyššie ako vymáhaná pohľadávka.*

Predložené inventúrne súpisy neobsahujú požadované údaje podľa rozhodnutia primátora. Sú v nich uvedené len názvy dlžníkov, dlžná suma, dátum splatnosti a mená a podpisy členov inventarizačnej komisie. Z takto vyhotovených inventarizačných súpisov sa nedá zistiť, čo vlastne inventarizačná komisia zisťovala a stav vymáhania resp. nevymáhania jednotlivých pohľadávok. Uvedený postup možno vyhodnotiť, len ako uvedenie sumy pohľadávok voči jednotlivým dlžníkom v účtovnej evidencii mesta, bez ich riadneho posúdenia a vyhodnotenia inventarizačnou komisiou.

Kontrolou bola posúdená pohľadávka uvedená v inventarizačnom súpise voči spoločnosti BROKER, spol. s r.o. v sume 286 734,52 eur na základe Kúpnej zmluvy a dohody o vzájomnom urovaní č. 068800451200 zo dňa 16.3.2012. Podľa uvedenej kúpnej zmluvy bol kupujúci povinný uhradiť na účet mesta sumu vo sume 1 100 000 eur do 30 dní od podpísania zmluvy. Suma bola uhradená na účet hlavného mesta 16.4.2012. Z uvedeného sa dá predpokladať, že pohľadávka evidovaná v účtovníctve mesta a odsúhlasená pri inventarizácii je zrejme neopodstatnená. Na základe čoho je zaevidovaná predmetná pohľadávka a z čoho pozostáva sa z inventúrnych súpisov nedá zistiť.

V písomnom vyjadrení k pohľadávke zo dňa 13. júna 2018 zamestnankyne sekcie správy nehnuteľností – referát správy a inventarizácie majetku, ktorá bola členkou inventarizačnej komisie je uvedené „*správcom zmluvy je oddelenie majetkových vzťahov. Vyhotovujem pre toto oddelenie na základe ich podkladov predpisy v IS NORIS*“. Z uvedeného konštatovania je jasné, že inventarizáciu nevykonávajú správcovia zmlúv, z ktorých sú v účtovníctve evidované pohľadávky, a teda pri inventarizácii neboli ani overené sumy pohľadávok.

Obdobným spôsobom sú vyhotovené aj inventarizačné súpisy ostatných pohľadávok a záväzkov mesta.

Podľa ods. (1) § 29 zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve „*Inventarizáciou overuje účtovná jednotka či stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti*“. Na základe predložených inventarizačných súpisov možno konštatovať, že hlavné mesto pri výkone inventarizácie pohľadávok a záväzkov nepostupovalo v súlade s uvedeným ustanovením zákona. Na inventarizačných súpisoch nie sú uvedené skutočnosti, ktoré by obsahovali odporúčania na posúdenie reálnosti ocenenia majetku a záväzkov, tak ako to stanovuje písm. h) ods. (2) § 30 zákona o účtovníctve. Predmetom inventarizácie je podľa Rozhodnutia primátora Čl. IV. ods. 7 aj operatívna evidencia – podsúvahové účty – odpísané pohľadávky. Evidencia má byť vedená v súlade s ustanovením ods. 5, §12 zákona o účtovníctve, podľa ktorého „*účtovný zápis, ktorý sa nevykonáva v účtovných knihách, sa vykonáva na podsúvahových účtoch*“. Podľa písomného vyjadrenia sekcie financií magistrátu, uvedená inventarizácia odpísaných pohľadávok nebola pri inventarizácii k 31.12.2017 predmetom inventarizácie. Uvedeným postupom došlo k nepostupovaniu podľa rozhodnutia primátora ako aj zákona o účtovníctve.

Posudzovaný záverečný účet je vypracovaný a predkladaný v súlade s platnými právnymi normami. Hodnotiaca správa o plnení rozpočtu hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017, ale najmä Hodnotenia plnenia programového rozpočtu výdavkov hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy za rok 2017 vr. tabuľkových príloh sú spracované veľmi podrobne, prehľadne a zrozumiteľne. Záverečný účet prezentuje zrozumiteľný prehľad o príjmoch, výdavkoch a celkovom hospodárení hodnoteného roka 2017.

Zákon č. 583/2004 Z.z., § 16 (10) a (11) stanovujú, že prerokovanie záverečného účtu obce sa uzatvára jedným z týchto výrokov:

- a) celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad

b) celoročné hospodárenie sa schvaľuje s výhradami
a ďalej, ak sa záverečný účet schváli s výhradami, obecné zastupiteľstvo je povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov.

Na základe vykonaného preverovania príjmov a výdavkov, hodnotiacej správy a hospodárenia mesta v roku 2017 o d p o r ú č a m mestskému zastupiteľstvu záverečný účet prerokovať a uzavrieť s výrokom „**b e z v ý h r a d**“

Ako aj v uplynulých rokoch odporúčam venovať pozornosť celoročne upresňovaniu rozpočtu, a to predovšetkým v oblasti príjmov. Odporúčam tiež pravidelné upresňovanie programového rozpočtu v priebehu celého roka 2018 tak, ako to bolo uskutočňované v r. 2017, aby v prípade nemožnosti naplniť rozpočtované výdavky tieto mohli byť rozpočtovými opatreniami presmerované do inej vhodnej oblasti. Rozpočtová disciplína všetkých subjektov mesta zapojených v rozpočtovom procese znamená povinnosť neprekročiť rozpočtové výdaje a súčasne v prípade ich nereálnosti potrebu zabezpečiť včas ich úpravu rozpočtovými opatreniami.

Bratislava, 18.6.2018

Ing. Peter Šinály, v. r.
mestský kontrolór hlavného mesta SR Bratislavy

OBSAH

I.	PRÍJMY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA.....	2
	1. DAŇOVÉ PRÍJMY	2
	2. NEDAŇOVÉ A KAPITÁLOVÉ PRÍJMY.....	3
	3. PRÍJMY Z FINANČNÝCH OPERÁCIÍ.....	4
II.	VÝDAVKY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA.....	4
III.	PLNENIE ROZPOČTU PODĽA PROGRAMOV	7
	1. PROGRAM: Mobilita a verejná doprava	7
	2. PROGRAM: Verejná infraštruktúra	8
	3. PROGRAM: Poriadok a bezpečnosť.....	8
	4. PROGRAM: Kultúra, šport, podpora služieb a cestovného ruchu	8
	5. PROGRAM: Vzdelávanie a voľný čas.....	8
	6. PROGRAM: Sociálna pomoc a sociálne služby.....	10
	7. PROGRAM: Efektívna a transparentná samospráva	11
	8. PROGRAM: Správa a nakladanie s majetkom mesta.....	12
IV.	Prehľad o stave a vývoji dlhu a záväzkov HMSR Bratislavy k 31.12.2017 v porovnaní s údajmi k 31.12.2013, 31.12.2014, 31.12.2015 A 31.12.2016	13
	Posúdenie vývoja zadlženosti k 31.12.2017	13
	Dlh mesta, splátková rezerva a náklady s dlhovou službou mesta k 31.12.2017.....	13
V.	Zúčtovanie finančných vzťahov k rozpočtu hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017	16
VI.	Záver.....	18
	Obsah	23